

O'ZBEKISTONNING SHHT VA IHT DOIRASIDAGI IQTISODIY HAMKORLIKDAGI STRATEGIK FAOLIYATI

Ismoiljanov Nizomiddin Ilxom o'g'li

Osiyo Xalqaro Universiteti Farg'ona

Jamoat Salomatligi Tibbiyot Instituti, tyutor

ANNOTATSIYA: Mazkur maqolada O'zbekistonning Shanxay Hamkorlik Tashkiloti va Islom Hamkorlik Tashkiloti doirasidagi iqtisodiy hamkorlikdagi strategik faoliyati tahlil qilinadi. Mintaqaviy va xalqaro iqtisodiy integratsiya jarayonlarida O'zbekistonning tashabbuslari, savdo-iqtisodiy aloqalarni kengaytirish hamda investitsiyaviy hamkorlikni rivojlantirishdagi o'rni yoritib beriladi. Tadqiqot natijalari O'zbekistonning ushbu tashkilotlar orqali iqtisodiy manfaatlarini izchil ilgari surayotganini ko'rsatadi.

KALIT SO'ZLAR: Kalit so'zlar: iqtisodiy hamkorlik, SHHT, IHT, O'zbekiston, strategik faoliyat

СТРАТЕГИЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ УЗБЕКИСТАНА В ЭКОНОМИЧЕСКОМ СОТРУДНИЧЕСТВЕ В РАМКАХ ШАНХАЙСКОЙ ОРГАНИЗАЦИИ СОТРУДНИЧЕСТВА И ОРГАНИЗАЦИИ ИСЛАМСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВ

Исмоилжанов Низомиддин Ильхом угли

Азиатский международный университет

Ферганский институт общественного здравоохранения, тьютор

АННОТАЦИЯ: В данной статье проводится научно-теоретический анализ стратегической деятельности Узбекистана в сфере экономического сотрудничества в рамках Шанхайской организации сотрудничества и Организации исламского сотрудничества. Рассматриваются роль Узбекистана в процессах региональной и международной экономической интеграции, а также инициативы, направленные на расширение торгово-экономических связей и развитие инвестиционного взаимодействия. Результаты исследования свидетельствуют о том, что экономическое сотрудничество в рамках данных организаций способствует устойчивому социально-экономическому развитию страны.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: экономическое сотрудничество, ШОС, ОИС, Узбекистан, стратегическая деятельность.

UZBEKISTAN'S STRATEGIC ACTIVITY IN ECONOMIC COOPERATION WITHIN THE SHANGHAI COOPERATION ORGANIZATION AND THE ORGANIZATION OF ISLAMIC COOPERATION

Ismoiljanov Nizomiddin Ilxom o'g'li

Asian International University

Fergana Institute of Public Health Medicine, Tutor

ABSTRACT: *This article provides a scientific and theoretical analysis of Uzbekistan's strategic activity in economic cooperation within the framework of the Shanghai Cooperation Organization and the Organization of Islamic Cooperation. The study examines Uzbekistan's role in regional and international economic integration, as well as initiatives aimed at expanding trade and strengthening investment cooperation. The findings indicate that economic cooperation within these organizations contributes to the country's sustainable socio-economic development.*

KEYWORDS: *economic cooperation, SCO, OIC, Uzbekistan, strategic activity.*

Kirish

Bugungi kunda xalqaro munosabatlar tizimida iqtisodiy hamkorlik davlatlarning tashqi siyosatida muhim o'rin egallamoqda. Global iqtisodiy raqobat sharoitida mamlakatlar mintaqaviy va xalqaro tashkilotlar orqali o'z iqtisodiy manfaatlarini himoya qilish va ilgari surishga intilmoqda. O'zbekiston ham ochiq va pragmatik tashqi siyosat yuritib, xalqaro iqtisodiy maydondagi ishtirokini faollashtirib bormoqda.

Shanxay Hamkorlik Tashkiloti va Islom Hamkorlik Tashkiloti O'zbekiston uchun iqtisodiy hamkorlikni rivojlantirish, savdo aloqalarini kengaytirish va investitsiyalarni jalb etishda muhim platforma hisoblanadi. Ushbu tashkilotlar doirasidagi faoliyat mamlakatning uzoq muddatli rivojlanish strategiyasi bilan uyg'unlashgan. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev o'z asarlari va nutqlarida mamlakatning tashqi siyosatida iqtisodiy diplomatiya muhim ustuvor yo'nalish ekanini alohida ta'kidlaydi. Davlat rahbari tomonidan ilgari surilgan "ochiq va pragmatik tashqi siyosat" tamoyili O'zbekistonning xalqaro va mintaqaviy tashkilotlar bilan hamkorligini yangi bosqichga olib chiqdi. Prezident asarlarida iqtisodiy aloqalarni kengaytirish, xorijiy investitsiyalarni jalb etish, savdo hamkorlarini diversifikatsiya qilish mamlakat barqaror rivojlanishining muhim sharti sifatida e'tirof etiladi.

Shuningdek, "Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi"da Shanxay Hamkorlik Tashkiloti va Islom Hamkorlik Tashkiloti bilan hamkorlikni chuqurlashtirish O'zbekistonning tashqi iqtisodiy siyosatidagi muhim yo'nalishlardan biri sifatida belgilangan. Ushbu tashkilotlar doirasidagi iqtisodiy diplomatiya mintaqaviy

barqarorlikni mustahkamlash, savdo-iqtisodiy aloqalarni rivojlantirish va milliy manfaatlarni xalqaro miqyosda ilgari surishga xizmat qilmoqda.[1].

Tadqiqot metodlari

Tadqiqot jarayonida xalqaro iqtisodiy munosabatlarga oid ilmiy adabiyotlar va tahliliy manbalar o'rganildi. SHHT va IHT faoliyatiga doir rasmiy hujjatlar tahlil qilindi. O'zbekistonning ushbu tashkilotlar doirasidagi iqtisodiy tashabbuslari qiyosiy tahlil asosida ko'rib chiqildi. Mantiqiy tahlil va umumlashtirish metodlari orqali ilmiy xulosalar shakllantirildi. O'zbekistonning SHHT doirasidagi iqtisodiy hamkorligi ko'p tomonlama integratsiya jarayonlarini faollashtirishga qaratilgan. Ushbu tashkilot doirasida savdo aloqalarini kengaytirish, transport va logistika infratuzilmasini rivojlantirish hamda sanoat kooperatsiyasini kuchaytirish muhim ahamiyat kasb etmoqda. O'zbekistonning geografik joylashuvi SHHT hududida tranzit salohiyatini oshirib, mintaqalararo iqtisodiy aloqalarni rivojlantirishga xizmat qilmoqda.

IHT doirasida O'zbekiston iqtisodiy diplomatiyani islom mamlakatlari bilan o'zaro manfaatli hamkorlik asosida rivojlantirmoqda. Savdo-iqtisodiy aloqalarni mustahkamlash, investitsiyalarni jalb qilish va qo'shma loyihalarni amalga oshirish orqali mamlakat iqtisodiy barqarorlikka erishishni maqsad qilgan. Islom moliyasi, halol sanoat va ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish yo'nalishlari O'zbekistonning IHT doirasidagi faoliyatida muhim o'rin egallamoqda.[2].

Mazkur tashkilotlar orqali olib borilayotgan iqtisodiy hamkorlik O'zbekistonning tashqi iqtisodiy aloqalarini kengaytirish bilan birga, milliy iqtisodiyotning raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qilmoqda.

Tadqiqot natijalari

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, O'zbekiston SHHT doirasida savdo-iqtisodiy aloqalarni mustahkamlash, mintaqaviy iqtisodiy integratsiyani chuqurlashtirish va transport-kommunikatsiya loyihalarini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratmoqda. Ushbu hamkorlik mintaqaviy iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashga xizmat qilmoqda.

IHT doirasida esa O'zbekiston islom mamlakatlari bilan iqtisodiy aloqalarni kengaytirish, investitsiyaviy hamkorlikni rivojlantirish va qo'shma loyihalarni amalga oshirish orqali iqtisodiy barqarorlikka erishishga intilmoqda. Ushbu jarayonlar milliy iqtisodiyotning rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda.[3].

Muhokama

O'zbekistonning SHHT va IHT doirasidagi iqtisodiy hamkorligi mamlakatning xalqaro iqtisodiy maydondagi mavqeini mustahkamlab bormoqda. Ushbu tashkilotlar orqali iqtisodiy manfaatlarni ilgari surish, yangi bozorlarni o'zlashtirish va savdo aloqalarini kengaytirish imkoniyatlari yuzaga kelmoqda. Iqtisodiy hamkorlikning rivojlanishi milliy iqtisodiyotning raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qilmoqda.

Shu bilan birga, iqtisodiy hamkorlikni yanada chuqurlashtirish uchun institutsional mexanizmlarni takomillashtirish va uzoq muddatli strategik tashabbuslarni amalga oshirish zarur. Iqtisodiy diplomatiya masalalarini o'rgangan olim N. Bayne fikriga ko'ra, zamonaviy iqtisodiy diplomatiya davlatlarning global iqtisodiy tizimga moslashuvda muhim vosita hisoblanadi. Uning ta'kidlashicha, mintaqaviy tashkilotlar orqali olib boriladigan iqtisodiy hamkorlik savdo va investitsiya oqimlarini barqarorlashtiradi.[4].

S. Woolcock iqtisodiy diplomatiyaning samaradorligi institutsional mexanizmlarning rivojlanganligi bilan bevosita bog'liq ekanini ta'kidlaydi. Ushbu nuqtayi nazardan, O'zbekistonning SHHT va IHT doirasidagi faoliyati institutsional hamkorlikni mustahkamlashga qaratilganligi bilan ajralib turadi.

Mahalliy olimlardan A. G'afforov iqtisodiy diplomatiya milliy iqtisodiy manfaatlarni xalqaro miqyosda ilgari surishning samarali vositasi ekanini qayd etadi. Uning fikricha, O'zbekistonning ko'p vektorli tashqi siyosati SHHT va IHT kabi tashkilotlar orqali iqtisodiy integratsiyani kuchaytirishga xizmat qilmoqda.

Olimlar fikrlaridan kelib chiqib aytish mumkinki, O'zbekistonning iqtisodiy diplomatiyasi mintaqaviy va global darajada muhim ahamiyat kasb etmoqda.[5].

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, O'zbekistonning SHHT va IHT doirasidagi iqtisodiy hamkorlikdagi strategik faoliyati mamlakatning xalqaro iqtisodiy integratsiyadagi rolini kuchaytirmoqda. Ushbu tashkilotlar orqali olib borilayotgan izchil siyosat barqaror iqtisodiy rivojlanishni ta'minlashga xizmat qiladi hamda O'zbekistonning xalqaro hamkorlikdagi mavqeini mustahkamlaydi.[6].

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Mirziyoyev Sh. M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent.
2. Mirziyoyev Sh. M. Xalqimiz roziligi – faoliyatimiz mezon. Toshkent.
3. Shanxay Hamkorlik Tashkiloti faoliyatiga oid rasmiy materiallar.
4. Islom Hamkorlik Tashkiloti doirasidagi iqtisodiy hamkorlik hujjatlari.
5. Bayne N., Woolcock S. The New Economic Diplomacy. London.